

Asia: Asia VN/32496/2021

Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi kilpailulain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Asia: Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi kilpailulain muuttamisesta

Viite: Lausuntopyyntö 16.6.2022 VN/32496/2021

Työ- ja elinkeinoministeriö on edellä viitekohdassa mainitulla lausuntopyynnöllään pyytänyt markkinaoikeudelta lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi kilpailulain muuttamisesta (jäljempänä myös esitysluonnos).

Markkinaoikeus esittää kunnioittaen lausuntonaan seuraavan.

Esitysluonnoksessa ehdotetaan muutettavaksi kilpailulain yrityskauppojen ilmoituskynnystä koskevaa sääntelyä. Esitysluonnoksen mukaan ehdotettu muutos lisäisi Kilpailu- ja kuluttajavirastolle (jäljempänä myös KKV) ilmoitettavaksi tulevien yrityskauppojen määrää, jotka eivät nykyisen ilmoituskynnyksen perusteella tule ilmoitettavaksi, mutta jotka voisivat johtaa tai todennäköisesti johtaisivat markkinoiden haitalliseen keskittymiseen ja kuluttajahaittaan. Ehdotetun muutoksen johdosta KKV:n tutkittavaksi tulisivat jatkossa yrityskaupat, joissa osapuolten yhteenlaskettu Suomesta kertynyt liikevaihto ylittäisi 100 miljoonaa euroa, ja vähintään kahden osapuolen Suomesta kertynyt liikevaihto ylittäisi kummankin osalta 10 miljoonaa euroa. Esitysluonnoksessa ehdotetaan lisäksi kilpailulain muutamaa muuhun pykälään tehtäväksi selvennyksiä ja korjauksia. Lisäksi ehdotetaan päivitettäväksi yrityskauppojen ilmoituskaavaa, josta säädetään yrityskauppojen ilmoitusvelvollisuutta koskevan valtioneuvoston asetuksen (1012/2011) liitteessä.

Markkinaoikeus toteaa, että kysymykset siitä, tuleeko yrityskauppojen ilmoituskynnystä muuttaa vai ei, sekä siitä, miten mahdollinen muutos tulisi toteuttaa, ovat luonteeltaan sellaisia, joihin markkinaoikeuden puolueettomana ja riippumattomana tuomioistuimena ei ole syytä lähteä ottamaan kantaa. Markkinaoikeudella ei ole myöskään lausuttavaa edellä mainituista kilpailulakiin tehtäväksi ehdotettavista selvennyksistä ja korjauksista, eikä yrityskauppojen ilmoituskaavan päivittämisestä.

Markkinaoikeus lausuukin seuraavassa ainoastaan esitysluonnokseen sisältyvästä vaikutusten arvioinnista.

Esitysluonnoksessa todetun mukaan ehdotetulla muutoksella olisi todennäköisesti vain varsin vähäinen vaikutus markkinaoikeuden työmäärään, koska tuomioistuinten käsiteltäväksi tulevat vain KKV:n kieltoesitykset, jotka ovat varsin harvinaisia. Esitysluonnoksessa kuitenkin edelleen todetaan olevan todennäköistä, että KKV tulee esittämään joitakin yrityskauppoja myös kiellettäväksi. Kieltoesitysten arvioidaan olevan kuitenkin harvinaisia eikä sellaisia todennäköisesti tehtäisi läheskään joka vuosi. On siten mahdollista, että muutoksella ei olisi vaikutusta markkinaoikeuden työmäärään esimerkiksi soveltamista seuraavan 3–5 vuoden aikana tai että vaikutus olisi vain vähäinen.

Edellä mainittuun liittyen on syytä ensinnäkin todeta se, että jo yhdelläkin yrityskaupan kieltoesityksellä on markkinaoikeuden resurssitarvetta lisäävä vaikutus. Osoituksena tästä voidaan viitata markkinaoikeuden niin vuoden 2019 kuin varsinkin vuoden 2020 (joihin vuosiin esitysluonnoksessa viitatuista viidestä yrityskaupan kieltoesityksistä kaksi on ajoittunut) työtilastoihin, joista on havaittavissa, että jo yhdellä yrityskaupan kieltoesityksellä on ollut selvästi markkinaoikeuden ratkaisukapasiteettia vähentävä vaikutus.

Tähän nähden ja kun esitysluonnoksessa nimenomaisesti todetaan olevan todennäköistä, että ehdotetun muutoksen toteuttaminen tulee itsessään merkitsemään yrityskaupan kieltoesitysten tekemistä markkinaoikeudelle (mikä sinänsä vaikuttaa myös loogiselta näkemykseltä, sillä yrityskauppojen ilmoituskynnyksen muuttamisen voi olettaa hyvinkin tuovan yrityskauppavalvonnan piiriin sellaisia uusia markkinoiden keskittymisen kannalta potentiaalisesti haitallisiksi arvioituja yrityskauppoja, jotka nykyisellään jäävät valvonnan ulkopuolelle), markkinaoikeus katsoo, että ehdotettua muutosta mahdollisesti toteutettaessa tulee ottaa huomioon myös markkinaoikeuden lisäresursointi.

Jussi Karttunen

markkinaoikeuden ylituomari

Markkinaoikeuden lausunnon ovat valmistelleet markkinaoikeuden ylituomari Jussi Karttunen ja markkinaoikeustuomari Pertti Virtanen.

Hanhela Elina
Markkinaoikeus - markkinaoikeuden ylituomari Jussi Karttunen,
markkinaoikeustuomari Pertti Virtanen